

METaverse

เปิดอนาคตกับจักรวาลดิจิทัลยุคหน้า

ฉันทกร อารีรัชชกุล

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.)

35 หมู่ที่ 3 เทคโนธานี ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

ทันทีที่ มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก CEO ของ Facebook ประกาศเปลี่ยนชื่อบริษัท Facebook Inc. มาเป็น Meta อย่างเป็นทางการ โลกดิจิทัลก็สั่นสะเทือนไปกับคำว่า Metaverse ที่แม้แต่ยักษ์โซเซียลมีเดียแห่งยุค 2000 อย่าง Facebook ยังต้องรีแบรนด์ ปรับตัวและมุ่งหน้าไป

Metaverse คืออะไร

คำนี้ปรากฏครั้งแรกในนิยายวิทยาศาสตร์เรื่อง Snow Crash ของ Neal Stephenson โดยมาจากคำว่า Meta ที่มีความหมายว่า เหนือ (beyond) ผสมกับคำว่า จักรวาล (universe)

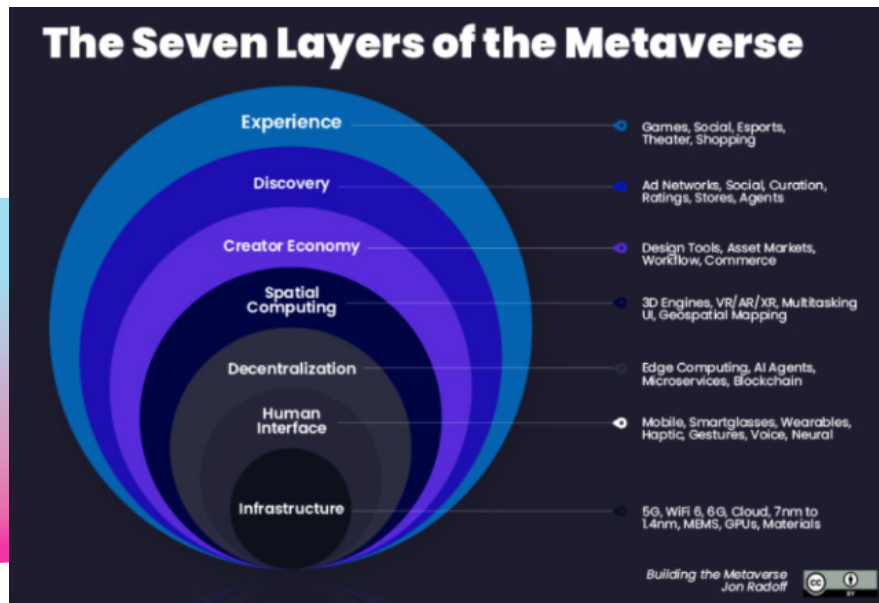
Metaverse ก็คือ การเชื่อมต่อกันอย่างเป็นเนื้อเดียวของโลกเสมือนจริง ด้วยเทคโนโลยี VR (Virtual Reality; การจำลองภาพเสมือนจริง) เข้ากับ AR (Augmented Reality; การผสมผสานระหว่างโลกจริงกับโลกเสมือน) ซึ่งหมายความว่า ผู้เข้าไปใช้งานจะเสมือนพาตัวเองทะลุมิติเข้าไปเดินทางท่องจักรวาล Metaverse ร่วมกับทุกๆ สิ่งได้แบบเสมือนจริง โดยเราต้องสร้างตัวตนขึ้นมาในรูปแบบ Avatar 3 มิติ เพื่อเป็นตัวแทนของเราในการปฏิสัมพันธ์ต่างๆ เช่น พูดคุยสนทนากันแบบ face to face เหมือนจริงได้จาก

คนละสถานที่ แต่เหมือนนั่งอยู่ในสถานที่เดียวกัน ทำให้ทุกคนมีชีวิตเสมือนจริงได้บนโลกคอมพิวเตอร์

นั่นจึงเป็นเป้าหมายใหม่ที่ Facebook ต้องรีบออกมาประกาศทิศทางอนาคตของตนในฐานะเจ้าตลาดโซเซียลมีเดียว่า จะไม่ได้หยุดแต่เพียงแค่นี้ที่เป็นอยู่ทุกวันนี้ ในขณะเดียวกันบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำอย่าง Apple, Google, Samsung ก็เริ่มเข้ามาหาแนวทางในการกำกับดูแลและสร้าง Metaverse เช่นกัน เพื่อไม่ให้เป็นการผูกขาดของรายใดรายหนึ่ง โดยมีเทคโนโลยีการสื่อสารยุค 6G ในอนาคตอันใกล้ และการพัฒนาของเทคโนโลยีดิจิทัล จะเป็นตัวผลักดันให้ Metaverse มาถึงชีวิตประจำวันเราได้เร็วขึ้น แต่ปัจจุบันก็ยังไม่สามารถคาดเดารูปแบบได้ ทั้งการใช้งานและอุปกรณ์ รวมถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ เพราะยังเป็นปฐมบทการสถาปนาเริ่มต้นของยุคเท่านั้น ข้อมูลที่แต่ละแห่งเผยแพร่ต่อสาธารณะยังไม่เพียงพอที่จะเห็นภาพที่จะเกิดขึ้นจริงเชิงพาณิชย์ได้

7 ชั้นของ Metaverse

Metaverse เป็นสภาพแวดล้อมที่ต้องอาศัยเทคโนโลยีหลายด้านพร้อมๆ กัน ในการทำกิจกรรมใดๆ ซึ่งนักออกแบบเกมที่มีชื่อเสียง จอน ราดอฟฟ์ ได้แบ่ง Metaverse ออกเป็นเลเยอร์ทั้งหมด 7 ชั้นด้วยกัน ได้แก่

ที่มา: The METAVERSE Thailand. (2565)

1. Experience

ประสบการณ์ในโลกเสมือนจริง ผู้คนส่วนใหญ่มองว่า Metaverse เป็นพื้นที่ 3 มิติ ที่อยู่ล้อมรอบเรา อย่างไรก็ตาม Metaverse ไม่ใช่ 3D หรือ 2D หรือแม้แต่กราฟิก แต่มันคือการหลุดออกจากกรอบ (dematerialization) ไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ทางกายภาพ ระยะทาง และวัตถุที่จับต้องได้ เช่น เกม 3 มิติ การแข่ง e-sport การร่วมงานออนไลน์

2. Discovery

การค้นพบประสบการณ์ใหม่ๆ แบบเรียลไทม์ เช่น การโฆษณา การใช้โซเชียลมีเดีย

3. Creator Economy

เศรษฐกิจนักสร้างสรรค์ เช่น เครื่องมือออกแบบ ตลาดสินทรัพย์ต่างๆ

4. Spatial Computing

การประมวลผลเพื่อผสมผสานโลกจริงกับโลกเสมือน เช่น การใช้เทคโนโลยี VR/AR/XR เครื่องมือประมวลผลด้านสามมิติ เช่น การสร้างแผนที่แบบ Geospatial mapping การจดจำวัตถุจากการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านอุปกรณ์ Internet of Things (IoT)

5. Decentralization

การกระจายอำนาจการจัดการข้อมูลแบบไร้ตัวกลาง ทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของ เช่น การใช้เทคโนโลยี Blockchain ที่นำมาใช้ในการบริการการเงินแบบไร้ตัวกลาง (Decentralized Finance : DeFi)

6. Human Interface

อุปกรณ์เชื่อมสัมผัสมนุษย์ เราจะมีอุปกรณ์ที่ชาญฉลาดขึ้นเพื่อใช้งานเชื่อมสัมผัสของมนุษย์ เช่น มือถือแว่นตา ถุงมือ รวมทั้งการเชื่อมต่อระบบประสาท ซึ่งจะเป็นการใช้งานที่ออกแบบตามพฤติกรรมมนุษย์ ยังมีตัวอย่างของการทดลองใช้งานรูปแบบใหม่ๆ เช่น เทคโนโลยีเครื่องพิมพ์สามมิติ ในธุรกิจแฟชั่น การใช้งานไบโอเซนเซอร์ขนาดเล็บบนผิวหนัง เป็นต้น

7. Infrastructure

โครงสร้างพื้นฐาน ที่รองรับและมีคุณภาพในการสื่อสารสูง เช่น 5G/6G, Wi-Fi, Cloud Computer, Graphics Processing Units (GPUs) ที่มีประสิทธิภาพสูง

Metaverse กับ Cryptocurrency

ด้วยสถานการณ์แพร่ระบาดของ COVID-19 เข้ามาเป็นตัวผลักดันเร่งการเปลี่ยนแปลงสู่โลกดิจิทัลอย่างฉับพลัน จากการรักษาระยะห่างทางสังคม ส่งผลให้หลายคนต้องทำงานจากที่บ้าน (work form home) ทำกิจกรรมทางไกล ผ่านการใช้ platform technology เช่น Zoom, MS Team หรือ Slack อย่างแพร่หลาย

นอกจากนี้การมีสกุลเงินดิจิทัล (cryptocurrency) สินทรัพย์ดิจิทัล อย่าง NFT (Non-Fungible Token) ก็ได้สร้างความคุ้นเคยเป็นที่รู้จักใช้งานแพร่หลายและยอมรับกันมากขึ้น ในการนำมาใช้ซื้อขายสินค้าและบริการ และยังสามารถครอบครอง แลกเปลี่ยนทางดิจิทัลได้อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นงานทางด้านศิลปะ ไอเทมเกม ของสะสม หรือแม้แต่การแสดงคอนเสิร์ตออนไลน์

ศัพท์ความรู้ในโลก Metaverse

- **Assisted reality** เป็นเทคโนโลยีช่วยอำนวยความสะดวกในการตอบโต้ปฏิสัมพันธ์โดยไม่ใช้มือ (hand free) เช่น แว่นตาอัจฉริยะ ที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายและสื่อสาร สั่งการด้วยเสียง โดยข้อมูลจะปรากฏผ่านแว่นตา
- **Augmented Reality (AR)** เป็นเทคโนโลยีเสมือนทำให้วัตถุปรากฏอยู่ในโลกแห่งความเป็นจริง ปัจจุบันมีการนำมาใช้อย่างแพร่หลาย เช่น ลูกค้าสามารถนำกล้องมือถือ ส่องไปยัง QR code ก็จะปรากฏวัตถุต่างๆ แสดงขึ้นมา เช่น IKEA จัดทำ Application ให้ทดลองนำรูปเฟอร์นิเจอร์จาก AR ไปทดลองวางในห้องจริงได้
- **Meatspace** หมายถึงโลกกายภาพที่เราใช้ชีวิตอยู่
- **Multiverse** คือจักรวาลคู่ขนานใช้เรียก community ในโลกดิจิทัลที่เป็นอิสระจากกัน เช่น Facebook, Minecraft, Instagram, Discord ทั้งนี้โดยทฤษฎี Metaverse จะสามารถถึง Multiverse เข้ามาทำงานในที่เดียวกันได้ นอกจากนี้คำนี้ปัจจุบันยังถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมภาพยนตร์ที่โด่งดัง เช่น ค่าย Marvel ทำให้เป็นคำที่คุ้นหูอย่างแพร่หลาย
- **Non-Fungible Tokens (NFT)** เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการยืนยันสิทธิการครอบครองสินทรัพย์ดิจิทัล (digital assets) โดยใช้เทคโนโลยีบล็อกเชน (blockchain) สนับสนุนกำกับดูแลความเป็นเจ้าของเพื่อป้องกันการขโมย ตัวอย่างของ NFT ที่ถูกนำมาใช้ เช่น ผลงานศิลปะ ของสะสมต่างๆ โดยทำการซื้อขายผ่านสกุลเงินดิจิทัล (cryptocurrency)
- **Virtual Reality (VR)** คือการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีสร้างประสบการณ์เสมือนจริงในโลกดิจิทัล เช่น ในนิยาย Ready Player One ผู้คนใช้แว่น VR เพื่อสวมในการเดินทางเข้าสู่โลกแห่งเกมส์

Metaverse อาจมาเร็วกว่าที่คิด องค์กรต่างๆ และเราควรเตรียมตัวรับความเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบทั้งทางด้านตลาดแรงงาน ที่ไม่เพียงจะสร้างอาชีพขึ้นมากมายหลากหลาย และยังสามารถสร้างเม็ดเงินเข้าสู่เศรษฐกิจได้อย่างมหาศาล เราอาจต้องเผชิญกับความหลายหลายทางวัฒนธรรมที่จะเกิดขึ้นภายในองค์กร ไม่เพียงแต่เชื้อชาติ แต่ยังมีเรื่องภาษา วัฒนธรรมพื้นถิ่น ไปจนถึงความเชื่อ วิธีการทำงานแบบ Hybrid workplace ก็จะเป็นเงื่อนไขในการดึงดูดและรักษาคนที่มีความสามารถสูงไว้กับองค์กร การทำงานนอกสถานที่โดยไม่ต้องกลับเข้าไปออฟฟิศ อาจเป็นเงื่อนไขข้อแรกๆ ที่พนักงานใช้มองหาในการเลือกสถานที่ทำงานก็ได้ 🌐

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. 2564. เตรียมตัวเข้าสู่ยุค Metaverse. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/blogs/columnist/962657>, [เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2565].
- ฐานเศรษฐกิจ. 2564. ทำไม? “Metaverse” แปลว่า จักรวาลนฤมิต เมื่อ ราชบัณฑิตยสภา บัญญัติความหมายให้โลกเสมือนจริงที่สร้างขึ้นด้วยเทคโนโลยี มี “อวาตาร์” อาศัยอยู่. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.thansettakij.com/general-news/505532>, [เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2565].
- Dematerialization คืออะไร. 2565. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.netinbag.com/th/business/what-is-dematerialization.html>, [เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2565].
- Roh, J., 2021. Factbox: What is the ‘metaverse’ and how does it work? [online]. Available at: www.reuters.com/technology/what-is-metaverse-how-does-it-work-2021-09-08/, [accessed 7 March 2022].
- Thaiware, 2564. Metaverse (เมตาเวิร์ส) คืออะไร? เรื่องของ Metaverse กับโลกใบใหม่ ที่ไม่ได้ไกลตัวอีกต่อไป. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://tips.thaiware.com/1784.html>, [เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2565].
- The METAVERSE Thailand, 2565. ปัจจัยที่ทำให้เราเข้าใจโลกเสมือน หรือ เมตาเวิร์ส ได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ตีมากยิ่งขึ้น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <https://metaversethailand.com/7-layers-of-the-metaverse/>, [เข้าถึงเมื่อ 7 มีนาคม 2565].
- The Seven Layers of Meta-verse, 2022. [online]. Available at: <https://www.brisklogic.co/the-seven-layers-of-meta-verse/>, [accessed 7 March 2022].
- The Washington Post, 2021. What is the ‘metaverse’? Facebook says it’s the future of the Internet. [online]. Available at: <https://www.washingtonpost.com/technology/2021/08/30/what-is-the-metaverse/>, [accessed 7 March 2022].

